

HAR DU VERNEVERDIG SKOG PÅ EIENDOMMEN DIN?

DA KAN FRIVILLIG VERN
VÆRE AKTUELT FOR DEG!

MILJØ-
DIREKTORATET

Norges
Skogeierforbund

at skog

HVA ER FRIVILLIG VERN AV SKOG?

Frivillig skogvern er en ordning hvor skogeieren selv tilbyr skogareal til vern mot erstatning. Dersom området har natur- og miljøkvaliteter som gjør det aktuelt for vern, og vernestyresmaktene takker ja til tilbudet, kan området vernes som naturreservat etter naturmangfoldloven.

Skogeieren får gratis rådgivning og hjelp fra AT Skog underveis i utredningsprosessen for frivillig vern. AT Skog kan hjelpe med alt fra avgrensing av verneområdet, betingelser for vern og erstatningsforhandlingene med staten. Dersom skogeieren ikke er fornøyd kan hun/han når som helst trekke seg fra prosessen.

Skogeieren vil få skattefri erstatning for området som blir vernet. Denne erstatningen er basert på verdien av å drive skogbruk i området. Skogeier har fremdeles eiendomsretten, samt jakt-, fiske- og beiteretter.

I DETTE HEFTET KAN DU LESE MER OM:

- **hvilket areal som har verneverdi**
- **hva erstatningen er basert på**
- **hvordan prosessen går for seg**
- **hva vernet betyr for videre bruk av eiendommen**

Bakerst i heftet finner du informasjon om hvem du kan kontakte dersom du vil vite mer om ordningen.

HVILKE AREAL HAR VERNEVERDI?

Det er særlig gammel skog som har verneverdi. Avhengig av boniteten i området kan gammel skog i seg selv ha verneverdi dersom den er over en viss størrelse:

- Skog på høy bonitet med større areal enn 100 dekar
- Skog på middels bonitet med større areal enn 500 dekar
- Skog på lav bonitet med større areal enn 1000 dekar

Viktigere enn størrelsen, er kvalitetene området inneholder med tanke på skogstruktur, vegetasjon og arts mangfold. Slike kvaliteter vil ofte være fanget opp av ulike typer registreringer i offentlige databaser med miljøinformasjon. Spesielt aktuelle kvaliteter kan være:

- Høy konsentrasjon av nøkkelbiotoper
- Truede arter etter Norsk rødliste for arter
- Truede naturtyper etter Norsk rødliste for naturtyper
- Prioriterte arter
- Utvalgte naturtyper
- Nasjonalt viktige naturtyper etter DN håndbok 13
- Spesielt naturvitenskapelig verdi

Også gammel skog som grenser inn til eksisterende reservat, kan ha verneverdi. Dette er fordi en ønsker større sammenhengende områder med produktiv skog i naturreservatene.

Ved å gå inn på Kilden (tilgjengeleg fra kilden.nibio.no) kan man finne kartfestet informasjon om arter, naturtyper og verneområder.

HVA ER ERSTATNINGEN BASERT PÅ?

Erstatningen ved frivillig vern av skog er basert på verdien av å drive skogbruk i området. Selve erstatningssummen er basert på dagens verdi av skogen som står der, og verdien av fremtidig skogbruk. I utregningen benytter man en rente bestemt av Høyesterett, som er lik for alle erstatningssaker i Norge.

Grunnlaget for verdiberegningen er en takst av skogen. I tilfeller der skogeieren har en skogbruksplan, vil en framskriving av denne ligge til grunn for verdivurderingen. I tillegg blir det gjort befaring for korrigerende av takstdataene i planen.

Etter takst og befaring regner Statens skogsakkyndig ut et erstatningstilbud basert på tømmerpris, sortiment- og treslagsfordeling, skogen sin alder, kubikkmasse, tilvekst, bonitet og driftskostnader. Deretter blir erstatningstilbudet sendt til skogeieren. Sakkyndig hos AT Skog vil hjelpe skogeieren med å vurdere tilbudet og stå for forhandlingen med Staten. Dersom partene ikke blir enige, står skogeieren fritt til å trekke tilbudet.

Erstatningen blir utbetalt når verneområdet er vedtatt som naturreservat av Kongen i statsråd. Erstatningen blir utbetalt som en engangssum, og er unntatt gevinstskattlegging.

HVA BETYR VERNET?

Når et område blir verna som naturreservat innebærer det vern av trær, vegetasjon og dyreliv i området. Normalt er jakt, fiske og høsting av bær og sopp allikevel tillatt. Skogeieren avstår retten til å drive skogbruk i naturreservatet, og vil derfor få erstatning for tapet av framtidige inntekter knyttet til skogbruk i området. Skogeier har fremdeles eiendomsretten, samt jakt-, fiske- og beiterettene i området.

Forvaltningen av naturreservatet er regulert av naturmangfoldloven. Alle naturreservat får i tillegg sin egen verneforskrift, som regulerer bruken av området. Blant annet blir bruk og vedlikehold av eksisterende veier, stier og hytter omtalt i verneforskriften. Det samme gjelder tilretteleggingstiltak for jakt, fiske, beite og friluftsliv, som f.eks. oppsetting av jakttårn eller oppføring av gjerde.

Skogeieren kan delvis påvirke innholdet i verneforskriften. Vi har kunnskap om hvilke krav som kan stilles, og kan hjelpe deg som skogeier med dette.

FRIVILLIG VERN-PROSESSEN

Prosesen er frivillig og kostnadsfri for skogeier. Dersom skogeier underveis ikke føler seg komfortabel med utfallet, kan han/hun når som helst trekke seg. Alle nødvendige utgifter som er tilknytta prosessen blir dekt av Staten, uavhengig av om området ender opp med å bli vernet eller ikke.

AT Skog hjelper skogeieren underveis i prosessen med rådgiving, kartlegging, befaringer, taksering, kontakt til styresmaktene, erstatningsforhandlinger og diskusjoner rundt innholdet i verneforskriften.

Frivillig vern-prosessen kan gjerne deles inn i fire faser.

Først er det en uformell prosess mellom skogeieren og AT Skog, der man finner frem til et forslag om avgrensing og hvilke vilkår skogeieren setter for å tilby arealet. Deretter starter den formelle prosessen med at skogeieren tilbyr arealet for vern til vernestyresmaktene. De gjør deretter en vurdering av om området har verneverdi eller ikke. Vanligvis vil biologer få i oppdrag å gjennomføre en "bioregistrering", - en kartlegging av miljøkvaliteter i området. Dersom vernestyresmaktene finner området verneverdig, blir det gjort takseringer som erstatningstilbudet baseres på. Når begge partene er enige, blir saken sendt på høring til aktuelle høringsparter. Til slutt blir verneområdet vedtatt som naturreservat av Kongen i statsråd.

Hele prosessen tar gjerne tre år fra start til slutt, men her er det store forskjeller fra sak til sak. Noen ganger kan det gå raskere, mens det i saker med mange involverte skogeiere kan ta lenger tid.

Dersom du ønsker å få en vurdering på om skogen din kan være aktuell for vern, kan du ta kontakt med AT Skog for en uforpliktende prat.

Prosessen er kostnadsfri, og du trenger ikke å være medlem.

VESTLAND OG NORD-ROGALAND

Jan Ivar Rødland
Teamleder Frivillig vern
jan.rodland@askog.no
907 27 145

VESTLAND

Maren Stien Johansen
Prosjektleder Frivillig vern
maren.johansen@atskog.no
454 69 981

MIDTRE – OG INDRE VESTLAND OG NORD-ROGALAND

Vebjørn Enerstvedt
Prosjektleder Frivillig vern
vebjorn.enerstvedt@atskog.no
936 66 883

AGDER OG SØR-ROGALAND

Fredrik Bøhler
Prosjektleder Frivillig vern
fredrik.bohler@atskog.no
913 98 177

AGDER OG TELEMARK

Tron Olav Tinnes
Prosjektleder Frivillig vern
tron.olav.tinnes@atskog.no
415 16 741